

Sygn. akt VII U 473/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu jawnym

w składzie: Przewodnicząca Sędzia SO Danuta Dadej – Więsyk

Protokolant prot. sądowy Przemysław Ochal

po rozpoznaniu sprawy z odwołań A. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i o prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od wcześniejszej daty

w związku z odwołaniami A. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 23 kwietnia 2013 roku sygnatura(...)

z dnia 30 września 2013 roku sygnatura(...)

postanawia:

I. ***umorzyć postępowanie;***

II. ***żądanie A. L. o zwrot składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, za okres od lutego 2013 roku do września 2013 roku, przekazać do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. według właściwości.***

Sygn. akt VII U 473/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Decyzją z dnia 23 kwietnia 2013 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227), odmówił A. L. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, z powołaniem się na art. 126 powołanej ustawy (decyzja – k. 166 akt rentowych).

Odwołanie od wskazanej decyzji złożył ubezpieczony wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na zły stan zdrowia (odwołanie – k. 2 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3 a.s.).

Decyzją z dnia 30 września 2013 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał A. L. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 sierpnia 2013 roku (decyzja – k. 21 tom II a.r.).

W odwołaniu A. L. wniósł o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z datą wsteczną, tj. od dnia 18 lipca 2013 roku, gdyż z dniem 17 lipca 2013 roku zakończyło się jego prawo do zasiłku chorobowego (odwołanie – k. 41 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie (odpowiedź na odwołanie – k. 47 a.s.).

Postanowieniem z dnia 7 maja 2014 roku Sąd połączył sprawę z odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 30 września 2013 roku ze sprawą dotyczącą odwołania od decyzji o odmowie prawa do renty o sygn. akt VII U 1503/13 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie – k. 61v. a.s.).

Wyrokiem z dnia 16 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt I zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 23 kwietnia 2013 roku w ten sposób, że ustalił A. L. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 19 lipca 2013 roku do dnia 31 lipca 2013 roku. W pkt II w pozostałym zakresie postępowanie w sprawie umorzył (wyrok – k. 74 a.s.).

Od powołanego wyroku apelację i zażalenie wniósł ubezpieczony (zażalenie – k. 89 – 90v., 107 a.s.).

Rozpoznający wniesione środki Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 grudnia 2014 roku oddalił apelację od wyroku Sądu Okręgowego w pkt I. W uzasadnieniu podniósł, iż nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji. Jak wskazał Sąd drugiej instancji w stanie faktycznym sprawy poza sporem było, że A. L. w okresie od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 18 lutego 2013 roku korzystał z zasiłku chorobowego, a stosownie do regulacji zawartej w art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), prawidłowo powołanej przez Sąd pierwszej instancji, prawo do emerytury powstaje z dniem zaprzestania zasiłku chorobowego. Tym samym w ocenie Sądu Apelacyjnego podnoszone przez apelanta okoliczności dotyczące nieprawidłowości w postępowaniu organu rentowego nie prowadzą do zmiany istniejącego stanu rzeczy, bowiem jak wynika z powołanego przepisu, wskazana w nim zasada powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, znajduje zastosowanie w sytuacji zaistnienia samego faktu korzystania z wymienionych w przepisie świadczeń, bez względu na jego przyczyny. Jak zauważył Sąd drugiej instancji skoro ubezpieczony w czasie postępowania o świadczenie rentowe, na swój wniosek uzyskał prawo do zasiłku chorobowego, to nie może skutecznie domagać się ustalenia prawa do renty za ten okres. W konsekwencji w ocenie Sądu Apelacyjnego oznaczało to, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo, nie naruszając prawa materialnego, ustalił prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia zaprzestania pobierania przez skarżącego zasiłku chorobowego (wyrok i uzasadnienie – k. 127, 132 – 134 a.s.).

Natomiast w postanowieniu z dnia 10 grudnia 2014 roku, w rozpoznaniu zażalenia, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienie zawarte w pkt II wyroku z dnia 16 czerwca 2014 roku i sprawę przekazał w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że przepis art. 477¹³ k.p.c., na który powołał się Sąd Okręgowy umarzając postępowanie, nie miał zastosowania w sprawie. Jak bowiem wynika z jego treści, tj. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy. Tym samym w ocenie Sądu drugiej instancji decyzja organu rentowego wydana po wniesieniu odwołania do Sądu, musi odnosić się do żądania zawartego w odwołaniu i w swej istocie jest wydawana w nawiązaniu do wniosku, w rozpoznaniu którego została wydana zaskarżona decyzja. Tymczasem, jak wskazał Sąd Apelacyjny, decyzja z dnia 30 września 2014 roku wydana została w rozpoznaniu kolejnego wniosku o rentę złożonego przez ubezpieczonego w dniu 2 sierpnia 2014 roku, od której zostało złożone odrębne odwołanie, które podlegało rozpoznaniu przez Sąd pierwszej instancji. Z tych

względów w ocenie Sądu Apelacyjnego nie było podstaw do umorzenia postępowania (postanowienie i uzasadnienie – k. 128, 130 – 131v. a.s.).

Na posiedzeniu w dniu 20 maja 2015 roku w ramach ponownego rozpoznania sprawy A. L. oświadczył, że domaga się zwrotu zapłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za okres od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku oraz że cofa odwołanie w pozostałym zakresie, gdyż renta z tytułu niezdolności do pracy została przyznana od dnia 1 sierpnia 2013 roku. Pełnomocnik organu rentowego wyraził zgodę na cofnięcie odwołania (protokół posiedzenia – k. 155v. a.s.).

Postępowanie podlega umorzeniu.

Zgodnie z art. 203 § 1 i 4 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku, jeżeli nie jest to sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego ani nie zmierza do obejścia prawa. Z kolei art. 355 § 1 i § 2 k.p.c. stanowi, że sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Zgodnie z art. 469 k.p.c. sąd uzna zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, sprzeciwu lub środka odwoławczego oraz zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia za niedopuszczalne także wówczas, gdyby czynność ta naruszała słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego. Jak wynika z powołanych przepisów czynność cofnięcia odwołania podlega ocenie sądu nie tylko przez pryzmat zgodności z prawem i zasadami współżycia społecznego czy też zamiaru obejścia prawa, lecz także pod kątem słusznego interesu ubezpieczonego.

Oznacza to, że przyczyny powodujące odwołanie dyspozycyjnej czynności procesowej podlegają kontroli sądowej co do ich zasadności, w szczególności czy cofnięcie odwołania od decyzji naruszałoby słuszny interes ubezpieczonego wówczas, gdyby rozważenie wszystkich okoliczności sprawy doprowadziło do wniosku, że po rozpoznaniu sprawy przez sąd ubezpieczony uzyskałby pozytywne rozstrzygnięcie. Przy czym badanie zasadności odwołania nie może polegać na dokonywaniu merytorycznej oceny odwołania (ta jest zastrzeżona dla sądu orzekającego), stąd uznanie cofnięcia odwołania za niedopuszczalne z powodu naruszenia słusznego interesu ubezpieczonego powinno przede wszystkim wynikać ze zbadania przyczyn cofnięcia odwołania i skutków, jakie ono wywoła w dziedzinie szybkiego i skutecznego nabycia prawa do świadczenia. Innymi słowy, rolą sądu jest sprawdzenie, czy rezygnacja z ochrony prawnej nie jest efektem błędnego przekonania ubezpieczonego, że dochodzone uprawnienie mu nie przysługuje lub też że będzie mógł jeszcze o nie wystąpić w przyszłości. Zatem ocena słusznego interesu ubezpieczonego według art. 469 k.p.c. jest tylko wtedy prawidłowa, gdy oparto ją na właściwej wykładni prawa materialnego, tzn. gdy umorzenie postępowania na mocy art. 355 k.p.c. nie stanowi naruszenia art. 469 k.p.c., ponieważ w ustalonym (niespornym stanie faktycznym) odwołanie nie może być uwzględnione.

Mając powyższe wskazania na uwadze oraz poczynione ustalenia zasadnym było przyjęcie wniosku o tym, że czynność cofnięcia przez ubezpieczonego odwołania nie narusza jego słusznego interesu. Bezspornym jest bowiem, że żądanie ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od wcześniejszej, żądanej przez ubezpieczonego daty zostało prawomocnie oddalone. W żadnej mierze nie może tego skutku procesowe zmienić okoliczność, że skarżący nie zrozumiał wyroku Sądu Apelacyjnego oddalającego jego apelację. Tym samym utrzymało się w mocy rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego co do ustalenia prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w okresie od dnia 18 lipca 2013 roku do dnia 31 lipca 2013 roku. Natomiast decyzja organu rentowego z dnia 30 września 2013 roku zaspokaja żądanie ubezpieczonego w tym zakresie od dnia 1 sierpnia 2013 roku, co sam skarżący dostrzega i podkreśla w motywach cofnięcia odwołania. Mając na uwadze prawomocność rozstrzygnięcia w zakresie ustalenia przez Sąd daty początkowej prawa do renty, mimo, że niezgodnego z oczekiwaniami ubezpieczonego oraz zaspokojenie żądania skarżącego co do prawa do renty od dnia 1 sierpnia 2013 roku, należało uznać, że w ramach niniejszego postępowania ubezpieczony korzystniejszego rozstrzygnięcia nie uzyskałby.

Natomiast stosowanie do art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu. Mając na uwadze zachowanie się ubezpieczonego na posiedzeniu w dniu 20 maja 2015 roku należało uznać, że zaktualizował się przewidziany w powołanym przepisie zakaz rozstrzygania przez sąd o roszczeniach ubezpieczonego, co do których organ rentowy nie wypowiedział się w decyzji, stanowiący konsekwencję orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłącznie w przedmiocie objętym postępowaniem przed organem rentowym. Co oznacza, że jeżeli po wniesieniu odwołania od decyzji w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych zostanie zgłoszone nowe żądanie (czy to w odwołaniu, czy też w toku postępowania sądowego), sąd nie może go rozpoznać i zobowiązany jest je przekazać do rozpoznania organowi rentowemu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1999 roku, sygn. II UKN 622/98 oraz z dnia 9 września 2010 roku, sygn. II UK 84/10; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 20 marca 2013 roku, sygn. III AUa 72/13).

Z tych względów żądanie A. L. o zwrot składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku należało przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. według właściwości.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy – uznając cofnięcie odwołania za dopuszczalne w rozumieniu przepisu art. 469 k.p.c. – na podstawie art. 355 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. orzekł jak w postanowieniu.